

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 10P/143/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319206705
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubov Vargová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2020:8319206705.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Ľubov Vargovou v právnej veci starostlivosti súdu o mal. Y. Y., nar. XX.XX.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, pracovisko Snina, za účasti matky T. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXXX/XX, F., právne zastúpenej JUDr. Mariánom Bacákom, advokátom, Komenského 2663/13, Snina, o návrhu otca C.. X. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. X, B., za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Humenné, v konaní o zmenu rozhodnutia o osobnej starostlivosti takto

rozhodol:

I. Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Humenné č.k. 8P/65/2017-66 zo dňa 16.08.2017 vo výroku II. tak, že z v e r u j e mal. Y. Y., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti otca, ktorý bude maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok.

II. Matku z a v ä z u j e prispievať na jeho výživu sumou po 100,-- eur mesačne, ktoré bude poukazovať otcovi vždy do 20. dňa v mesiaci počnúc právoplatnosťou rozhodnutia.

III. M e n í rozsudok Okresného súdu Humenné č.k. 8P/245/2018-58 zo dňa 20.02.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 9CoP/7/2019-92 zo dňa 18.06.2019 tak, že matka je oprávnená sa so synom stretávať každý páry týždeň v stredu v čase od 16.00 hod. do 18.00 hod. tak, že si maloletého Y. v škôlke vyzdvihne a po skončení stretnutia ho otcovi odovzdá v mieste jeho bydliska. Ak maloletý v deň stretnutia v škôlke nebude, vyzdvihne si ho matka v mieste bydliska otca a po skončení stretnutia ho na rovnakom mieste otcovi odovzdá. Ďalej je matka oprávnená sa so synom stretávať každú prvú nedeľu v mesiaci od 10.00 hod. do 18.30 hod. a každú tretiu sobotu v mesiaci od 10.00 hod. do nedele do 18.30 hod., počas vianočných sviatkov každý páry rok od 23.12. od 10.00 hod. do 18.30 hod. do 25.12. a každý nepáry rok od 26.12. od 10.00 hod. do 18.30 hod. do 27.12., počas veľkonočných sviatkov každý páry rok od piatka od 10.00 hod. do soboty do 18.30 hod., každý nepáry rok od nedele od 10.00 hod. do pondelka do 18.30 hod. tak, že si matka maloletého v mieste bydliska otca prevezme a po skončení stretnutia ho na rovnakom mieste otcovi odovzdá. Otec je povinný maloletého na stretnutia s matkou riadne pripraviť.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Otec dňa 24.07.2019 podal súdu návrh na zmenu rozhodnutia o osobnej starostlivosti, ktorý odôvodnil tak, že matka nerešpektuje právoplatné rozhodnutie súdu, maloletého nepripravuje na stretávanie s otcom a rozsudok si vykladá svojvoľne, sama si určuje miesto, program a stretnutia s otcom jednostranne zruší a to aj bez uvedenia dôvodu. Od 23.02.2019 otcovi neumožnila stretávanie s maloletým, pričom otec vyčerpal všetky dostupné prostriedky vrátane výkonu rozhodnutia. Na súde je vedené konanie o uloženie výchovného opatrenia a podľa názoru otca neexistujú dôvody, ktoré by bránili otcovi sa so

synom stretávať a on má záujem podieľať sa na výchove syna. Návrh bol odôvodnený aj tým, že stretávanie otca so synom je problematické od jeho prvotnej úpravy súdnym rozhodnutím, lebo matka limituje rozsah stretávania, vytvára prekážky pre zamedzenie styku a popiera rolu druhého rodiča, čo nie je v záujme dieťaťa. Od februára 2019 neumožňuje otcovi stretávanie, zatajuje sa, nedvíha telefón a otcovi mala povedať, že definitívne prišiel o svojho syna, lebo sa domáha svojich práv súdnou cestou. Keďže matka nemá na bránenie v stretávaní žiaden dôvod a otec má svojho syna veľmi rád a syn sa mu veľmi teší, lebo v prípade, že sa mu im podarí byť s ním, syn sa pýta aj na svojich starých rodičov z otcovej strany, na svojich bratrancov a sesternice v jemu podobnom veku. Otec uviedol, že má vytvorené podmienky pre zabezpečenie osobnej starostlivosti o svojho syna a je v jeho záujme aj to, aby bol zverený do starostlivosti toho rodiča, ktorý uznáva rolu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa, preto navrhol zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti, aby maloletý bol zverený otcovi a matka bola oprávnená sa so synom stretávať v rovnakom rozsahu, v akom sa mal podľa posledného rozhodnutia súdu stretávať otec a navrhol, aby matka prispievala na jeho výživu v rozsahu po 100,-- eur mesačne.

2. Kolízny opatrovník súdu doručil správu z šetrenia pomerov zo dňa 05.11.2019, z ktorej vyplynulo, že matka býva s maloletým synom v trojizbovom byte svojich rodičov. Byt je kompletne zariadený a udržiavaný na veľmi dobrej hygienickej úrovni matka so synom užíva bez obmedzení a bývajú v ňom iba oni dvaja. Matka uviedla, že za náklady spojené s užívaním bytu svojim rodičom zatiaľ neuhrádza, ale s prvým príjmom chce prevziať výdavky na seba a hradiť nájom sama a v tom čase bola už zamestnaná, svoje pracovisko však uviesť nechcela. Matka sa vyjadrila, že pracuje krátko a príjem ešte nemá, ale jej príjem by mal byť okolo 540,-- eur mesačne. Matka ku konaniu uviedla, že nepovažuje návrh otca za opodstatnený, lebo je ochotná sa s otcom dohodnúť na nejakom postupnom stretávaní sa so synom bez jej prítomnosti, ale komunikácia medzi nimi je stále komplikovaná a údajne otec v poslednej dobe na stretnutia nechodí a ak, tak príde neskoro. Vyjadrila sa, že je aj v jej záujme, aby sa stretávanie nejakým spôsobom realizovalo, ale stále trvá na svojej prítomnosti z dôvodu úrazov dieťaťa z minulosti v prítomnosti otca. Matka ďalej uviedla, že maloletý udržiava kontakty aj s blízkymi príbuznými a ich vzťahy sú údajne v poriadku a Y. má dobrý vzťah aj k otcovi, ale stretnutia sa nie z jej príčiny nerealizujú. Matka dieťaťa uviedla, že nakoľko ešte nemá vek na plnenie predškolskej výchovy, rozhodla sa ho ponechať doma. Starostlivosť o Y. v čase plnenia pracovnej činnosti matky synovi údajne poskytuje opatrovateľka s pedagogickým vzdelaním, ktorá sa o neho plnohodnotne stará po celú dobu. Meno opatrovateľky matka ale odmietla uviesť. Otec maloletého pracuje ako manažér v ČSOB Leasing s príjmom od 1 000,-- do 2 000,-- eur mesačne. Býva vo vlastnom byte, v čase šetrenia žil sám, ale má partnerský vzťah. Otec uvádzal, že mu matka navrhla, že v prípade, ak stiahne všetky návrhy na súde, bude mať možnosť stretávať sa so synom za jej prítomnosti a taktiež s ním pôjde raz za pol roka k jeho príbuzným do G.. S takýmto návrhom matky otec nesúhlasil s uvedením, že na stretnutia so synom chodí pravidelne v zmysle rozhodnutia súdu, pričom čaká pred bytovým domom, klope na dvere, ale so synom sa mu nedarí stretnúť. Matka dieťaťa podľa uvedenia otca opakovane nerešpektuje a nedodržiava rozhodnutie súdu a v čase šetrenia matka otcovi neumožňuje stretávania otcovi so synom vôbec. Podľa tvrdenia otca matka maloletého neprihlásila ani do materskej školy, čo otec vníma ako veľké negatívum, lebo dieťa bolo už v zariadení adaptované. Matka sa údajne nestretáva ani so svojimi rodičmi a nedovoľuje im vídať vnuka, čo tiež negatívne vplýva na jeho vývoj. Otec je toho názoru, že izolovanie maloletého od otca, príbuzných a okolitej spoločnosti jeho priaznivému vývinu neprospieva. K návrhu na zmenu úpravy práv uviedol, že na podanom návrhu trvá, už nechce ustupovať matke. O syna má záujem a v prípade, že by mu bol zverený, dokáže sa o neho postarať. Uviedol, že vie, že dieťa potrebuje matku a zvlášť Y. je na ňu naviazaný, a preto v záujme syna by sa vedel s matkou na veľa veciach (starostlivosť, stretávanie či výživné) dohodnúť. Nemá v úmysle matke ubližovať. V prípade akýchkoľvek nepredvídaných udalostí si vie upraviť pracovný čas, riešiť vzniknuté okolnosti pracovným voľnom, dovolenkou, prípadnej nemoci dieťaťa i za pomoci blízkych príbuzných z oboch strán. Aj s rodičmi matky maloletého je v kontakte a vychádza s nimi údajne dobre. V prípade, že by súd rozhodol o zverení dieťaťa do jeho starostlivosti, vedel by sa s matkou dieťaťa dohodnúť na zabezpečovaní starostlivosti o syna tak, aby to Y. nezaťažilo a nespôsobililo iné problémy aj u matky. Styk by aj napriek tomu žiadal upraviť takým spôsobom ako u neho v súčasnej dobe. Výšku výživného by navrhoval určiť vo výške 100,-- eur mesačne. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, pracovisko Snina, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately požiadal o súčinnosť pri prešetrení bytových pomerov aj Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v Humennom. Zo správy z prešetrenia pomerov vyplynulo, že otec maloletého si zakúpil byt, ktorý rekonštruje. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, pracovisko Snina, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v súvislosti s realizáciou styku otca s maloletým opakovane obom

rodičom maloletého dieťaťa poskytoval a poskytuje sociálne poradenstvo. Zo správy ďalej vyplynulo, že úrad práce v súvislosti s výchovným opatrením využitím všetkých metód, techník a postupov sociálnej práce poskytuje rodičom maloletého dieťaťa sociálne poradenstvo v oblasti výkonu rodičovských práv a povinností. Z doterajších konzultácií vyplynulo, že základným predpokladom úspešného sociálneho poradenstva je vnútorná motivácia klientov, ktorá je u oboch rodičov rozdielna - u matky žiadna. Zameranie sa na riešenie aktuálnej životnej situácie si vyžaduje najmä osobnú zodpovednosť a záujem o spoluprácu zo strany matky. Zo správy vyplynulo, že úrad práce nenašiel zdroje matky na to, aby bola dostatočne motivovaná k zmene svojho postoja na realizáciu styku otca s dieťaťom, s konštatovaním, že bez motivácie, chcenia, zodpovednosti a akceptácie základného práva dieťaťa na oboch rodičov zo strany matky, nebude možné ovplyvniť jej aktuálny postoj pozitívnym smerom. Aj keď matka dieťaťa opakovane prezentuje, že je ochotná dohodnúť sa s otcom na realizácii styku, pričom sama stanovuje podmienky, avšak do terajšej doby žiadnu dohodu nerešpektovala a nedodrжала ju. Otec dieťaťa sa návrhom matky prispôsobuje, avšak zo strany matky naráža na prekážky a neochotu, preto vyslovil názor, že ak zo strany matky nedôjde k zmene postoja a k rešpektovaniu súdneho rozhodnutia, môže konanie matky smerovať k upieraniu základného práva dieťaťa na oboch rodičov a viesť k následnej zmene rozhodnutia súdu a zverenia dieťaťa do osobnej starostlivosti otca. (čl. 19).

3. Matka sa k návrhu písomne nevyjadřila.

4. Na pojednávaní konanom dňa 20.11.2019 sa zúčastnili obaja rodičia a matka bola v tom čase právne zastúpená JUDr. Kunecom, na ktorom advokátska koncipientka, ktorá sa pojednávania zúčastnila, uviedla, že matka bola svojím advokátom poučená o tom, že súdne rozhodnutie, ktoré je právoplatné, je treba rešpektovať. Matka uviedla, že s návrhom otca nesúhlasí a pojednávanie súd odročil na deň 18.02.2019 a poskytol matke priestor na realizáciu stretávania otca so synom podľa rozhodnutia súdu. Na tomto pojednávaní matka uviedla, že stretávanie sa postupne začína uskutočňovať, avšak nie v intervaloch určených v súdnom rozhodnutí. Kolízna opatrovníčka uviedla, že z práce s rodičmi vyplynulo odporúčanie matke, aby sa podrobila ponúkaným poradenskopsychologickým službám tak, aby stretávanie prebiehalo podľa právoplatného rozhodnutia súdu. Prokurátor na pojednávaní odporučil dodržiavať právoplatné súdne rozhodnutie, rešpektujúc toleranciu súdu na odročenie pojednávania. Pojednávanie súd odročil na deň 27.05.2020. Otec súdu doručil oznámenie, že matka otca znova ignoruje, číslo ma zablokované a na sms správy neodpovedá a zaslal rozpis stretnutí s ich priebehom.

5. Dňa 20.05.2020 právny zástupca matky vypovedal matke plnomocnenstvo na zastupovanie v konaní pre nerešpektovanie rád advokáta na dodržiavanie súdneho rozhodnutia matkou. Ďalšie vytyčené pojednávanie prebehlo dňa 27.05.2020 za prítomnosti oboch rodičov a matka bola na pojednávaní zastúpená Mgr. Tomášom Čerepánom, ktorý uviedol, že návrh otca nie je dôvodný, lebo otec nemá k maloletému vypestovaný vzťah tak, aby mohol prevziať starostlivosť namiesto matky. Rovnako čas, ktorý by mal tráviť s matkou, považuje za nedostatočný. Matka na tomto pojednávaní uviedla, že skutočnosti uvádzané otcom nie sú pravdivé a na stretnutia otec nechodí včas a ona nie je povinná byť pripravená, kedy si otec zmyslí. Od posledného incidentu má mať syn z otca strach a s otcom byť nechce. (Na otázku sudkyne, o akom incidente matka hovorí, táto uviedla, že z decembra minulého roka...) Sudkyňa zisťovala, čo je dôvodom (prekážkou), pre ktorý k stretávaniu otca so synom nedochádza, matka uviedla, že otec nedodržiava čas, ktorý má určený, preto ona má vždy náhradný program pripravený pre syna. Kolízna opatrovníčka na tomto pojednávaní poukázala na to, že obidvaja rodičia sú vedení tak, aby zväžili svoje konanie a správanie, ako budú postupovať ďalej v zabezpečovaní starostlivosti o svojho syna aj napriek tomu, že netvorí pár, lebo ak matka nezmení svoj postoj, súd by mal pristúpiť k zmene osobnej starostlivosti.

6. Kolízna opatrovníčka na tomto pojednávaní uvádzala, že sa s matkou snažili skontaktovať počas pandemickej situácie aspoň telefonicky, aby mohli mať možnosť matku aspoň telefonicky usmerňovať, avšak matka sa odmlčala, telefóny nedvíhala a písomné predvolanie neprevzala. Kolízna opatrovníčka poukázala na to, že matka sa o dieťa stará, je veľmi dobrou matkou, ale pravdepodobne problém, ktorý matka má, jej bráni v tom, aby bola plnohodnotnou matkou, lebo matka vie, že Y. má otca rád, má k nemu vytvorený vzťah, že je pre neho dôležitý, lebo to sama aj prezentovala, ale sama sebe oponuje a zo sebe vlastných dôvodov neumožňuje otcovi kontakt so synom podľa rozsudku. Jej vyjadrenia nielen na pojednávaniach ale aj pri stretnutiach s kolíznym opatrovníkom, že treba počkať kým Y. vyrastie, pokiaľ jeho zdravotný stav bude dobrý, pokiaľ vlastne on sa nejako k tomu nepostaví, sú jej snahou o oddialenie stretávania otca so synom.

7. Prokurátor uviedol, že v danom prípade je potrebná intervencia zo strany súdu na to, aby došlo k zamedzeniu bránenia kontaktu otca so svojim synom. Pojednávania, ktoré sa uskutočnilo dňa 30.06.2020 za účasti rodičov a aj ďalšieho právneho zástupcu matky Mgr. Tomáša Čerepána, ktorý tvrdil, že matka otcovi stretnutia so synom umožňuje. Na otázku sudkyne matke, aby uviedla koľkokrát bol otec so synom sám, matka uviedla, že asi osem krát. Na otázku sudkyne otcovi, či sa otec so synom stretáva, a či syn u neho trávi čas aj s prespaním, otec uviedol, že syn u neho ešte nespál a ani nesedel v jeho aute, lebo mu to matka neumožňuje. Kolízna opatrovníčka uviedla, že stretávania sa mali začať uskutočňovať, ale inak, stále za prítomnosti matky, starej matky a jedno stretnutie sa malo uskutočniť bez matky a malo trvať dve hodiny. Sudkyňa apelujúc na matku, aby začala rešpektovať právoplatné rozhodnutie súdu, jej znova poskytol priestor určením ďalšieho termínu súdneho pojednávania určeného na deň 09.09.2020. V deň vytyčeného súdneho pojednávania právny zástupca Mgr. Tomáš Čerepan oznámil súdu vypovedanie plnomocenstva matkou. Pojednávania sa zúčastnili obaja rodičia a aj v poradí tretí právny zástupca matky JUDr. Marián Bacák, ktorý požiadal o odročenie pojednávania s odôvodnením, že prevzal zastupovanie v deň vytyčeného súdneho pojednávania a nie je zachovaná lehota na prípravu na súdne pojednávanie. Súd tento dôvod neakceptoval s konštatovaním, že účastníčka konania termín pojednávania vzala na vedomie a iba ona sama je zodpovedná za to, že si zvolí advokáta včas a zároveň advokát je sám zodpovedný za to, že prevezme právne zastúpenie iba v prípade, ak je spôsobilý ho aj reálne poskytnúť na nariadenom pojednávaní (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Obdo 19/2014), preto súd nevyhovel žiadosti o odročenie pojednávania a považoval ho za obštrukciu, predlžujúcu konanie začaté 24.07.2019. Matka na tomto pojednávaní predložila rozpis stretnutí (č.l. 89) a uviedla, že otec sa mal pred synom dňa 05.08.2020 obnažovať. Otec matkou uvádzané poprel a uviedol, že matkou uvádzané nie je pravdou a uviedol, že od posledného pojednávania prebehli iba tri stretnutia, kedy so synom strávil 5 hodín a 20 minút a na všetkých ostatných bol, ale matka mu neotvárala a zatajovala sa. Matka uvádzala, že otec sa domáha zmeny starostlivosti, aby nemusel platiť výživné a navyše neoprávnene poberá daňový bonus na dieťa - matka podala na obvodnom oddelení policajného zboru o tom oznámenie. Otec uviedol, že má o svojho syna obavu, lebo maloletý je izolovaný od sveta, preto má o neho strach. Advokát matky navrhoval vypočutie svedkov, zároveň navrhoval nariadenie znaleckého dokazovania, ktoré súd zamietol, lebo zistený skutočný stav považoval za dostatočný v súlade s ust. § 35 Civilného mimosporového poriadku.

8. V § 25 zák.č. 36/2005 Z.z. o rodine je upravené stretávanie s maloletým dieťaťom, ods. 1, podľa ktorého rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

Podľa ods. 2, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa ods. 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Podľa ods. 3, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom.

Podľa ods. 4, ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený podľa odseku 1 alebo 2, súd môže na návrh niektorého z rodičov zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti.

Podľa ods. 5, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk aj s blízkymi osobami. Ustanovenia odsekov 1 až 4 sa použijú primerane.

9. Rozsudkom tohto súdu č.k. 8P/65/2017-66 zo dňa 16.08.2017 súd konanie o zaplatenie dlžného výživného zastavil a schválil rodičovskú dohodu, v ktorej sa rodičia dohodli na tom, že maloletý zostane v osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal prispievať na jeho výživu po 165,-- eur mesačne a stretávanie otca so synom bolo dohodnuté za prítomnosti matky.

10. Ďalším rozsudkom č.k. 8P/245/2018-58 zo dňa 20.02.2019 bol zmenený rozsah aj spôsob stretávania otca so synom tak, že otec je oprávnený sa so synom stretávať každý párný týždeň v stredu

v čase od 16.00 hod. do 18 hod. tak, že si mal. Y. v škôlke vyzdvihne a po skončení stretnutia ho matke odovzdá v mieste jej bydliska. Ak maloletý v deň stretnutia v škôlke nebude, vyzdvihne si ho otec v mieste bydliska matky a po skončení stretnutia ho na rovnakom mieste matke odovzdá. Ďalej je otec oprávnený sa so synom stretávať každú prvú nedeľu v mesiaci od 10.00 hod. do 18.30 hod. a každú tretiu sobotu v mesiaci od 10.00 hod. do nedele do 18.30 hod., počas vianočných sviatkov každý páry rok od 23.12. od 10.00 hod. do 18.30 hod. do 25.12. a každý nepárny rok od 26.12. od 10.00 hod. do 18.30 hod. do 27.12., počas veľkonočných sviatkov každý páry rok od piatka od 10.00 hod. do soboty do 18.30 hod., každý nepárny rok od nedele od 10.00 hod. do pondelka do 18.30 hod. tak, že si otec maloletého v mieste bydliska matky prevezme a po skončení stretnutia ho na rovnakom mieste matke odovzdá. Matka je povinná maloletého na stretnutia s otcom riadne pripraviť. Rozsudok bol potvrdený Krajským súdom v Prešove č.k. 9CoP/7/2019 dňa 18.06.2019.

11. Právo styku rodiča s dieťaťom je právom, ktoré vznikne tomu rodičovi, ktorému nie je dieťa rozhodnutím súdu zverené do jeho osobnej starostlivosti. Právo styku vychádza z Ústavy Slovenskej republiky, keď v zmysle čl. 41 ods. 4 Ústavy SR „starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona“. Právo styku vyplýva tiež z viacerých ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa, kde je upravené:

v čl. 7 ako právo dieťaťa poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť,

v čl. 8, ktorý zakotvuje právo dieťaťa na zachovanie jeho rodinných vzťahov v súlade so zákonom a s vylúčením nezákonných zásahov,

v čl. 29 bod 1, v zmysle ktorého má výchova dieťaťa viesť k posilňovaniu úcty k rodičom dieťaťa, ale najmä

v čl. 9 bod 3 (cit.): „Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa oddeleného od jedného alebo oboch rodičov udržiavať pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi, ibaže by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa“, a v súvisiacom

čl. 18 bode 1, ktorý priznáva obom rodičom spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

12. V prípade, ak dôjde k rozpadu rodiny a je nevyhnutné rozhodnúť, s ktorým z rodičov bude dieťa naďalej bývať, nezasahuje sa týmto rozhodnutím do výkonu rodičovských práv a povinností druhého rodiča. Tieto zostávajú v nezmenenom rozsahu zachované. Priestor na realizáciu týchto rodičovských práv a povinností a na výchovné pôsobenie na dieťa má rodič práve v čase styku s dieťaťom. Vzájomná radosť rodiča a dieťaťa z blízkosti toho druhého je základným prvkom rodinného života. Je chránená čl. 8 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Z tohto článku vyplýva tiež pozitívny záväzok štátu chrániť záujmy rodiny a prispievať aktívne k udržiavaniu a obnovovaniu rodinnoprávnych väzieb. Vyhliadky na vytvorenie takýchto väzieb sa postupne znižia a napokon zaniknú, ak biologickému rodičovi a dieťaťu nikdy nie je dovolené stykať sa alebo len tak zriedka, že žiadne prirodzené puto nemá nádej medzi nimi vzniknúť. Preto súd musí pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti a pri úprave styku pri rozhodovaní osobitne zvažovať budúcu perspektívnosť dodržiavania svojich rozsudkov. Európsky súd pre ľudské práva to opakovane zdôraznil vo viacerých svojich rozhodnutiach, a to jednak pri rozhodovaní o porušení čl. 8 Dohovoru (ktorý chráni právo na súkromie a rodinný život), ale tiež v súvislosti s porušovaním čl. 6, ktorý chráni právo na spravodlivé, verejné a rýchle súdne prejednanie vecí. Najmä rýchlosť konania a aktívna účasť súdu pri zabezpečení výkonu práva styku sú dôležitými faktormi, ktorými štát môže predísť zásahom do Dohovorom chránených práv. Právo styku a zásady jeho správneho výkonu sa premietajú do judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý opakovane konštatoval, že „je v záujme dieťaťa, aby udržovalo rodinné vzťahy s odlúčeným rodičom a aby nebolo odtrhnuté od svojich koreňov“ (Gorgulu v. Nemecko - Sťažnosť č. 74969/01), resp. „že dieťa má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov a prejaviť svoje city skutočne slobodne bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča“ (Hansenová v. Turecko - Sťažnosť č. 36141/97).

Právo stretávania sa s dieťaťom zaručuje oprávnenej osobe právo vidieť dieťa, právo na prístup k dieťaťu, právo určiť miesto a spôsob trávenia času počas stretávania, právo výlučne výchovne na dieťa počas tohto času pôsobiť a právo na náhradu za čas stretávania, ktorý sa nerealizoval z dôvodov, ktoré nespočívali v osobe oprávneného.

13. Zmena rozhodnutia o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti je možná vtedy, ak sa preukáže, že záujem na riadnej výchove dieťaťa prevažuje nad potrebou stability jeho výchovného prostredia. Je to z dôvodu, že súd má podľa ust. § 24 povinnosť pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektovať právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadnuť na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a k schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd musí dbať na to, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi. Zmena rozhodnutia o zverení osobnej starostlivosti podľa tohto ustanovenia môže súd urobiť len na návrh, pričom ide o výnimku zo všeobecného pravidla, že konanie starostlivosti o maloletých možno začať aj bez návrhu.

14. V danom prípade vypočítím oboch rodičov a aj vyjadreniami kolízneho opatrovníka bolo preukázané, že nedochádza k uskutočňovaniu stretávania otca so synom podľa právoplatného rozhodnutia súdu, lebo matka v stretávaní bráni. Otec na súde inicioval konanie o výkon rozhodnutia. Obom rodičom bolo uložené výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu a ani aplikujúc ustanovenie § 118 Civilného mimosporového poriadku ods. 1, podľa ktorého súd viedol účastníkov konania k zmiernemu riešeniu na zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloletého najmä tým, že matke opakovane poskytoval priestor na to, aby umožnila otcovi tráviť so synom čas podľa právoplatného rozhodnutia súdu, nedokázal zmeniť postoj matky.

15. V konaní prevážil záujem na riadnej výchove maloletého nad záujmom stability jeho výchovného prostredia, keďže stabilita výchovne nevhodného prostredia nemôže byť pre dieťa prínosom. Výchovu dieťaťa by mal vždy určovať psychicky zdravší rodič, ktorý zaručuje, že bude pre dieťa dobrým vzorom a nebude narušovať jeho základné životné istoty, hodnotový rebríček a štruktúru mravných a morálnych noriem. Záujem maloletého nemožno vidieť iba v tom, že za každú cenu bude rešpektovaný faktický vzťah. Nie je to namieste najmä vtedy, ak by faktický vzťah bol vyvolaný svojvoľným bezdôvodným nerešpektovaním súdnych rozhodnutí alebo práv druhého rodiča (R 21/1965). Zákon na prvom mieste v ustanovení § 24 ods. 4 určuje ako podmienku pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností rešpektovanie práva maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom. Až od tejto podmienky sa odvíjajú ostatné kritériá pre posudzovanie najlepších záujmov maloletého dieťaťa, s ohľadom najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a s ohľadom na schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom.

16. Rešpektujúc právo dieťaťa na rovnocennú starostlivosť oboch rodičov a záujem rodiča, ktorému dieťa nebolo zverené do jeho osobnej starostlivosti a správanie matky, ktorá dlhodobo neumožňuje otcovi sa so synom stretávať, bol dôvodom pre zmenu starostlivosti s konštatovaním súdu, že otec vedie riadny život, uzavrel manželstvo, je zamestnaný a má vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o svojho syna a zmenu navrhol aj kolízny opatrovník aj prokurátor, ktorý vstúpil do už začatého konania. Súd neuveril tvrdeniam matky na ostatnom pojednávaní, na ktorom uviedla, že otec sa pred dieťaťom obnažuje.

17. Ústavný súd Českej republiky v rozhodnutí I. ÚS 48/04 uviedol, že záujmom dieťaťa je nepochybne, aby bolo v starostlivosti toho z rodičov, ktorý uznáva úlohu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa a je presvedčený, že aj ten druhý je dobrým rodičom. Akékoľvek prisvojovanie si práva na rozhodovanie o tom, čo je alebo nie je najlepším záujmom spoločného dieťaťa len jedným z rodičov a ani využitie procesných prostriedkov na zmenu tohto nesprávneho postoja, ani výkonom rozhodnutia, ani výchovným opatrením k zmene postoja matky nedošlo, preto súd osobnú starostlivosť zmenil a stretávanie upravil tak, ako ho má doteraz upravené otec.

18. Matka - preferenčný rodič svoj postoj nezmenila ani v dôsledku vykonaných opatrení súdu, preto bola nevyhnutná zmena nesprávneho výchovného prostredia, keďže v tomto prípade je jeho stabilita negatívom. Výchovné prostredie bolo zmenené preto, aby dieťa nebolo vychovávané v ovzduší

nepriateľskom druhému rodičovi, aby nebolo manipulované, citovo vydierané, programované alebo korumpované. Žiadna z týchto výchovných metód nemôže napomôcť dosiahnuť cieľ výchovy tak, ako ho formuluje Dohovor o právach dieťaťa. Pri určení vyživovacej povinnosti súd vychádzal z návrhu otca, ktorý navrhol, aby matka bola zaviazaná prispievať na výživu syna sumou po 100,-- eur mesačne a z príjmu matky, ktorý má podľa jej vyjadrenia predstavovať sumu 540,-- eur (č.l. 19, druhá strana) a aj z vymeriavacieho základu, ktorý bol súdom zistený lustráciou v Sociálnej poisťovni a tento predstavuje priemerne 594,-- eur.

19. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 52 Civilný mimosporový poriadok, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Humenné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, a ak ide o výkon rozhodnutia vo veciach starostlivosti o maloleté deti, mimo peňažnej povinnosti, výkon rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny podaním návrhu na výkon rozhodnutia podľa Civilného mimosporového poriadku.